

Barbara Literska

SUITA *D-MOLL* MILIJA BAŁAKIRIEWA
JAKO PRZYKŁAD RECEPCJI CHOPINA W ROSJI

Milij Bałakiriew zasłynął jako wielki propagator muzyki Fryderyka Chopina w Rosji, zarówno jako pianista, twórca orkiestrowych, fortepianowych i chóralnych opracowań, a także jako wydawca chopinowskich *Sonat*. Zasłużył się również dla polskiej kultury muzycznej, jako „inicjator właściwie pojętego kultu Chopina” w Polsce. W 1891 roku, po odnalezieniu domu rodzinnego Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli, przyczynił się do jego restauracji oraz do wzniesienia tam pomnika kompozytora (1894). Jego ostatnią inicjatywą było zorganizowanie w Petersburgu (z udziałem J. Hofmanna i S. Lapunowa) koncertu dla uczczenia stulecia urodzin kompozytora (22 lutego 1910), w którym sam jednak nie mógł już uczestniczyć. Prawykonano wówczas ostatnie dzieło Bałakiriewa – specjalnie na tę okazję napisaną czteroczęściową *Suitę d-moll* na orkiestrę. Według zapisu na stronie tytułowej partytury, *Suita* była traktowana przez twórcę jako: „Hołd uszanowania dla Komitetu budowy pomnika Fryderyka Chopina w Warszawie” w setną rocznicę urodzin kompozytora. Kolejne części *Suity* są transkrypcjami utworów Chopina: *Préambule* jest opracowaniem *Etiudy es-moll* op.10 nr 6, *Mazurka – Mazurka As-dur* op. 41 nr 3, bazą dla *Intermezzo* jest *Nokturn g-moll* op. 15 nr 3, a *Finale* to opracowanie *Scherza cis-moll* op. 39. Całość wydana została u J. H. Zimmermanna w Lipsku w roku 1909. Każda z części ma inną obsadę wykonawczą (najuboższe są części I i III, a najbogatsze części II i IV) oraz różny stopień przekomponowania oryginału.

Celem naukowym tekstu jest wzbogacenie obrazu muzycznej recepcji dzieł Chopina u schyłku XIX stulecia w bardzo wówczas aktywnym muzycznie ośrodku petersburskim poprzez: [1] przypomnienie historycznego, społecznego i kulturowego kontekstu działalności Bałakiriewa na rzecz muzyki Chopina; [2] szczegółową analizę wspomnianej *Suity* ze wskazaniem na rodzaj tego opracowania (na podstawie autorskiej klasyfikacji dziewiętnastowiecznych dzieł Chopina); [3] wskazanie na wartość tej kompozycji i jej znaczenie w odbiorze muzyki Chopina.